

Передплата

на «РУСЛАНА» вносити:

в Австрії:

на цілий рік . . . 10 зр. (20 кор.)
на пів року . . . 5 зр. (10 кор.)
на чверть року . . . 2 50 зр. (5 кор.)
на місяць . . . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі числа по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очі і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — В Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дия
крім неділі і руских свят
о год. 6-ій пополудни.
Редакция, адміністрація і
експедиція «Руслана» під ч. 9.
ул. Коперника (Ліндога ч. 9.) Ек-
спедиція місцева в Агенції Со-
коловского в пасажі Гавсмана.
Рукописи звертає ся лише
на попереднє застереженє. —
Рекламації неопечатані вільні
від порта. — Оголошеня зви-
чайні приймають ся по ціні
10 кр. від стрічки, а в «Наді-
сланім» 20 кр. від стрічки. По-
дяки і приватні донесеня по
15 кр. від стрічки.

Справозданє про водні дороги.

(Дальше)

Пруси, котрі від десятидтій обертали великі суми на будову каналів і сплавносьть рік, мають вже тепер широку і відповідно уладжену воднодорожну сіль. Штучні водні дороги обтинають в Німеччині що-до довжини майже половину залізничної сїти, рух на водних дорогах збільшає ся що раз значнійше як на залізницях. При всім тим холодна і вирахована пруска управа державна не вагала ся виступити перед законодавчим тілом з великим пляном середнього каналу. Після суду визначних комунікаційних політиків будуть Пруси по переведеню сего проєкту мати найвідповіднійшу і найбільш розвитку воднодорожну сіль поміж всіма європейськими державами. В завзятій боротьбі інтересів, яка вивязала ся наслідком сего проєкту, пруске правительство докладає всіх заходів і не зякало ся ніякої трудної внутрішньої боротьби, щоби промислови, торгівлі, господарству і рукодільні придбати так конечного розширення комунікаційних середників.

Також Росія має широку сіль каналів, які в недалекий часі будовою каналу Херсон-Рига, що має злучити Чорне море з Балтійським, як і иньшими каналами великанських розмірів, дізнають значного побільшення. Що-до довжини, то вже канал Херсон-Рига рівнає ся з усіма в воднодороговім предложеню австрійського правительства на 23 роки проєктованими лініями.

Каналові сїти півн. Америки, Голяндії, Бельгії і иньших держав вже тепер вельми широкі а в найближшій часі мають ще

бути значно доповнені і поправлені. В супротивности до всіх держав Австро-Угорщина що-до розвитку своїх водних доріг значно позістала по заду. Вправді вже в XVII і XVIII ст. роблено пляни будови водних доріг. Тогочасні проєкти мали навіть ціль злучити Дунай недалеко Відня з Адриїським морем. Окрім малого, до перевозу дерева уживаного каналу не виконано ніякого з сих проєктів. Тепер в Австрії найубозшою що-до сплавноих каналів поміж всіма більшими державами Європи. Она стоїть в тім згляді навіть поза Іспанією.

XVII, XVIII і XIX ст., хоч в тих часах, особливо в доби походів кн. Євгенія Савойського признавано вагу Дунаю як перевозової дороги, не розпочато навіть з регуляцією і з доведенєм до штучної сплавної Дунаю на більші розміри. Вправді, особливо від кінця 30-літньої війни виринули знов, вчасти під високим патронатом пляни, якби каналами можна злучити австрійські ріки між собою і з морями. Нераз заходила ся австрійська державна управа, щоби один або другий важним признавий проєкт виконати. Але в дійсности не збудовано ні одной штучної водної дороги, ні одной ріки не зрегульовано, що-до якої уважано се конечним. Участь в слїдуючих за тим скоро війнах спинила всяку продуктивну діяльність.

Навіть Угорщина, поминувши численні проєкти, має більше число кілометрів сплавноих каналів як Австрія. В правительственній предлозі виказано, що в Австрії випадає пересічно на водні дороги на суші 5-7 на залізні 94-3%.

Се вказує в порівнаню з иньшими

державами на вельми поважні і далекосяглі в наслідках недостачі нашого господарства, які в дальших ступнях розвитку проявлять ся ще яскравійше. Кождий ступень розвитку господарства вимагає окремої перевозової системи. Не було-б се правильно, колиб ми сказали, що штучні дороги мають лише пособляти дешевшому перевозови, отже причиняти ся лише до того, щоби ті самі плоди дешевші перевозено як доси. Коли заведено залізницї, тоді не тільки перевозові кошти зменшили ся. Переворот, викликаний в нашій економічній житю залізницями, виступив особливо задля того, що великі категорії плодів, яких при висоті коштів перевозу на гостинцях не можна було зовсім на далекі віддаленя перевозити, стали ся можливими для перевозу.

В тім відношеню стоять штучні дороги водні до залізниць. Найтяжшї масові плоди, з якими найчастійше маємо діло, стають ся можливими до перевозу доперва тепер на дешевих водних дорогах. Консумція тих у великих кількостях єствуючих, а тепер в місцях їх єствованя часто безвартних предметів, котрі тепер побіч коштів їх придбани, не оплачують коштів довозу до найближшої залізничної стації і перевозу аж до місця консуму, вельми збільшає ся можливістю перевозу штучними водними дорогами. Зовсім нові ріжнородні плоди тепер ідуть в рух. Канали і водні дороги зроблять неперечно теперішнім перевозовим середником що-до деяких тяжких масових плодів конкуренцію. Що-до найтяжших масових плодів уможливають перевіз на далекі простори. Се може пояснити сю обставину, що, хоч рух на штучних водних дорогах звичайно скорше

Львівська духовна семінарія

в літах 1897—1901.

(Дальше).

Товариство «Читальня».

Історія Читальні від 1897/8 шкільного року починає ся загальним збором, скликаним на 3. падолиста 1897 р. Від останного, передвакційного збору (15/VI) до сего часу головою Читальні був В. Куїцький. В своїм писарекім звіті (а був він ріночасно і писарем), жалує ся на байдужність членів зглядом справ Читальні; жалоба, яку можна чути на кождім зборі якого небудь товариства в семінарії. Із звіту бібліотекара довідуємо ся, що ціла бібліотека числила тоді 945 томів, себ-то белетристики 440, научних творів 262, часописий 243 томів. За рік 1896/7 прибуло нових томів 122. В бібліотеці находить ся найбільше белетристики рускої і російської. (Великорускі книжки в богатім числі закуплено, чи одержано еще за давнійших часів господарки і панованя москвєфілів). Звіт скарбника: стан каси вдоволяючий — 298 зр. Вкладки вливали точно. Розходу було 215 зр.; в касі лишило ся 83 зр. З внесень замїтне ту одно внесене Єрмого (тепер докторанда у Відні), аби посылати так «Зорю» як і «Діло» чеським питомцям в Оломунці. Внесенє се й прийнято. Вибір нових виділових відбував ся еще

тоді поза загальним збором. Кождий рік сходив ся іменно по загальнім зборі до свого музею і ту вибирав з поміж себе двох товаришів до виділу, одного на заступника виділового а одного до контрольної комісії. В такий спосіб вибрано до нового виділу: В. Куїцького, Уліцького, К. Єрмого, Ч. Патрїла, З. Маркевича, І. Гривішину, Івасюка і Повятишина. В. Куїцький став пововно головою. Часописий передплачувано тоді досить поважне число. Замїтимо лише, то як-раз сего року зборено передплачувати «Kurjer-a Lwowsk-ogo». Безпосередною причиною сего була обїда руского духовенства в справозданю з давїдівського процесу. На засіданю виділу Читальні з 26. грудня 1897 написано еще також, що «якийсь підлий чоловік донїс Еміненції (С. Сембратовичови), що Читальня пренумерує «Kurjer-a» і «Нив-у», задля чого Еміненція заказали передплачувати одно й друге, але їзза того, що «Нив-и» не закїнено передплачувати, а на повисну енуціяцію виділу нема жадного доказу, (загал про те вічого не знав), то й ціла та причина заборони «Kurjer-a» о. кардиналом мусить бути безосновна. Замість «Kurjer-a» читано «Przegląd». На згаданім зборі перейшла майже односторонно ухвала, щоби «випнути» аристократичний «Przegląd», а старатись о поновне передплачуванє демократичного «Kurjer-a», забороненого куратором Читальні. Як довідуємо ся з засіданя (2. грудня 1897) ректорат на «Kurjer-a» таки не згодив ся. Так отже замість «Kurjer-a» читано якийсь час «Prze-

gląd», а описля «Słowo Polskie». Вкінці згадати би еще про увагу, яку находимо в звіті з загального збору, а в якій читаємо про втягненє до каталогу книжок Читальні книжка «бывшого кружка агрономічного». Так отже сей кружок перестав єстувати 1896 р.

На третім засіданю виділу з 11. падолиста 1897 р. читаємо між иньшим таке (подаємо дословно): «Рішено в справі реорганізації кружка науково-літературного предложити комісії статутарній в ціли реорганізації сего кружка виділовими Читальні, входячими в склад сеї комісії слїдуючі внесеня виділу Читальні: 1) членом сего кружка може бути тільки член Читальні; 2) голова Читальні має право предводити загальному зборови сего кружка і скликувати загальний збір в разі браку голови сего кружка; 3) контрольна комісія спільна для Читальні і кружка; 4) впрочім цілий кружок (чи товариство) самостійний, в управі від Читальні независимий, їде рівнобїжно поруч з Читальнею, взаїмно себе спомагаючи».

В дальшій точці, девятій, згадка знова про товариство драматичне: «Рішено в справі кружка драматичного слїдуюче: Голова має скликати загальні збори кружка драматичного, щоби вибрати цілий заряд, як директора, режисера і т. д. Дохід з представлень, які дає сей кружок, їде до каси Читальні, а Читальня дає до кружка все, що потреба».

Про сі два товариства, науково-літературне і драматичне, поговорю окремо, ту лише пат-

росте, як на залізницях, мимо того залізниця не поносять звичайно тривалого убитку через штучні водні дороги.

Що Австрія в розвитку штучних водних доріг остає далеко поза іншими сусідніми державами, се відчували господарські круги вельми тяжко. Від часу парламентарної доби ставлено внесення що-до будови водних доріг і регуляції рік. Правительствена пропозиція подає в мотивах зібрані сї парламентарні змаганя. Союми долішньої Австрії, Чех, Моравії, Галичини, Шлезка, громадські репрезентації великих міст займали ся часто сим питанням і там западали дотичні ухвали. Многі з тих уваг прирікали навіть грошеву поміч.
(Дальше буде).

3 парламентарної ниви.

З Відня доносять, що в біжучім тижні будуть відбувати ся в державній раді по 2 засіданя денно, ранне і вечірне, на яких мають ухвалити ся: предложене будови водних доріг і бюджетова провізорія. В суботу провідники клубів уложать дальший репертуар парламентарний до 11. червня. Безпосередно по третім читанню інвестиційного закону в палаті послів і прийняттю его палатою панів розвічне правительство переговорили в справі емісії інвестиційної позички. Запевнюють, що вже в червні стануть емітувати першу серію сеї позички в сумі 150 до 200 мільонів корон. Палата панів полагодила в середу горівчаній закон по мысли первісного змісту правительственого предложеня, з виключенням поправки пос. Турягера, супроти чого сей закон верне ще раз до палати послів.

Про „Руский Клуб“ доносять до „Діла“ з Відня, що він поставив в минувшім тижні два внесеня: п. Яворського о знижене ціни соли, о особливо призначеної для худоби, та о щедрійше даванє бесплатного побираня сировиці і п. Романчука о поділ галицької Ради шкільної на польску і руку секцію. Внесенє се умотивоване докладно а підписане шістьма послами Руского Клубу (враз з п. Брайтером), п. Пігуляком, ліберальними і клерикальними Словінцями, чеськими аграристами і радикалами, дальше Німцями з поступової партії і п. Готові сьє крім того інтерпеляції: п. Романчука в справі еміграції руских хлопів і д-ра Короля в справі господарки громадскої в справі нехтованя рускої мови галицькими урядами і судами. Деякі инші внесеня і інтерпеляції вже також приготовлені, але

каю про се, о скілько ними займав ся виділ Читальні. І так зараз на слідуєчій засіданю з 2. і 3. грудня 1897. р. читаємо, що заступник голови Читальні, Уліцький, скликав дійсно збори драматичного кружка на 14. листопада, де вибрано управителем В. Чайковського, а режисером Грабовенського, та де вибрано також статутарну комісію кружка, до якої зажадано відпоручника Читальні. »З огляду однак на се — читаємо там дальше — що кружок в теперішних обставинах, яко товариство оперте на своїх статутах, находив би перепони в своїй роботі, порішено вибрати відпоручника до самого кружка, а сей має вплинути на те, щоби статута не укладано. Відпоручник має право і обовязок бути посередником між виділом Читальні а кружком, та завідувати справами адміністраційними кружка. Відпоручником вибрано Уліцького, заступника голови. — В дневнику не подана причина, ізза якої виділ Читальні рішив впливати на те, аби »не укладано статута« для драматичного кружка. З приватної реляції знаю, що сею причиною була обава, аби драматичний кружок, в котрого члени вписало ся немало москвофілів, коли стане на своїм статуті та незалежності від Читальні, не перейшов цілком в руки москвофілів. Чи в сїм була яка рація, чи обава була на чім основана, про се можна сильно сумнівати ся. Досить, що статута тоді дійсно не уложено і драматичний кружок зістав в »підданчій« залежності від Читальні. Залежність ся не довго однак тревала. Вже на XI-ім засіданю виділу, дня 7. і 8. цвітня 1898. року точка 9. читаємо: »Уліцький перестав бути від-

ще не обговорені наконецно в клубі. Помимо відозви Народного Комітету як і пізнійшої відозви послів Руского Клубу, матеріяли, о котрі звивано, не приходять... Якось тому клубови іде тяжко, як по груді і навіть его власні комунали, заміщувані від часу до часу в опозиційнім органі виказують безплідність клубу.

З Кракова доносять, що там вчера поплудни радила під проводом кс. Стояловського начальна рада християньско-людового сторонництва. Народи держано в тайні, але довідують ся з певного жерела, що ухвалено там вступити послам християньско-людового сторонництва до польского Кола і навязати в сїй справі порозумінє в людювим сторонництвом. На случай, коли би людювці не згодили ся на се, Стояловці мимо сего вступлять до польского Кола. Пос. Бойко заявив, що безусловно вступить до польского Кола.

Кровава подія в Монастирці.

Про причини »хлопского бунту« в Монастирці, який покінчив ся трома трупами заступаючих ся за свої неусталені до тепер права ужиткованя в домінікальних лісах дїбр гр. Красіцьких, пише до Kurjer-a lwowsk-ого, бувший посол Станіський, який удав ся на місце подїї для єї докладнійшого розсліду:

Про часи Едмунда гр. Красіцького багато далось би сказати. Аж до послїдних днів его життя істнували там патріархальні відносини панщини. Але треба признати, що панщину стягано по людски. Хлопи ставлялись на кожній поклик двора, а за те двір не боронив їм брати з ліса дерево, підетїлку, пасти товар, збирати траву і т. и. Умова була така: хлопви мали робити вісім днів за фіру дерева тижнево, за підетїлку і крониву.

Під конець життя гр. Едмунда Красіцького почали відвиспувати число днів роботи, а зменшувати двірські данини, але дуже поволі і систематично. Повновластник дїбр Кандлер, котрий держав той уряд майже сорок літ, хотїв і умів погодити інтерес двора з громадою. Тому селяне не противили ся єму. На остатку своєї управи довів він до того, що зредукував побір дерева до одной фіри на місяць, а роботу підніс на 16 днів. При тім знав потреби кожного господаря і робив в данім разі виїмки. Одним словом — боронив інтересу двора, але в міру, лагідно.

Се знава річ в околиці, що в »доминії Лісько« такі самі, як з селянами, були відносини і зі скарбовили офіціялістами. Гр. Едмунд Кра-

поручником виділу до драматичного кружка, а то длятого, що сей послїдний уложив собі статут, в котрім зазначає свою незалежність від »Читальні«.

Що тичить ся кружка науково-літературного, то як читаємо в дневнику, комісія статутарна сего кружка приняла предложене виділу з 11. листопада 1897. р. точка 9, крім точки третої (= комісія контрольна має бути для обох товариств спільна), а вкінці на засіданю виділу з дня 26. грудня прийнято до відомости готовий вже статут »Літературно-наукового Товариства«.

Із звіту засіданя дня 12., 14. і 16. грудня дізнаємо ся, що Совяковский подав просьбу підписану 60-ма членами Читальні о заснованє гімнастичного кружка. В виду сего рішиз виділ, щоби голова, яко делегат виділу Читальні, скликав »уконститууючі ся« збори кружка гімнастичного, на котрих мають собі вибрати голову і справників. Евентуально рішено не відступати гімнастичному кружкови рекреаційної салі на вправи, а в справі опалюваня салі і закупна гімнастичних звярядів пораджено кружкови, удати ся до ректорату. На зборі, скликанім в половині грудня, зложено гімнастичний кружок, а головою его став О. Мартинович. Кружок сей в перших двох початкових роках свого ествованя розвивав ся і функціонував правильно, тепер его так якби і не було.

(Дальше буде).

сіцький платив лісничому 40 »ринських шайних«, а решту казав єму самому брати без призову, се значить: прямо красти. »Доминія Лісько« була властиво спілкою, опертою на давній, комуністичній основі. Темнота, деморалізація, пияństwo і всі злі сторони такого устрою панували загально. Гр. Едмунд Красіцький не узнавав ані конституції, ані ніяких инших прав, крім своїх власних. Вибори в Ліську, до сойму, чи до парламенту, відбували ся також за панщину. Аби зібрати законом привисане число виборців і спровадити їх до міста до голосованя на того, кого собі »пан« бажав, треба було платити сїном, деревом і т. п.

Зі смертю гр. Едмунда Красіцького »розвязала ся« і комуністична »доминія Лісько«, а настали страшні для народу наслідки тої нерівної »спілки«, тим страшнійші, що наслідник, гр. Ігнатій Красіцький, чоловік старший і сходований, хочби й не був з натури злим для народу, не міг запобічи злу, а его син Август, котрий мав властиво вести управу, тепер 22-літний молодець, в і за молодий і недосвідний і без відповідного образованя.

Після пльну мав молодий гр. Август Красіцький управляти лісами, а п. Маковецкий вести в характері управителя економічне господарство — вельо на новочасний спосіб. Повновластником і синдиком скарбу став др. Вол. Чайковський, перемиский адвокат, віцемаршалок і посол до сойму. В дійсности др. Чайковський обняв управу давньої »доминії Лісько« і тепер єї веде, а тим самим поносить він повну одвічальність за те, що діє ся в скарбі Лісько.

Стан домінії в сїй хвили представляє ся дуже невесело. Чатинні ліси в цілім скарбі продано на вируб світлиць — Гроссінгерови з Балигорода, Ізраїлеви Ляндерови з Постолова і фірмі Гольдштайн — на одинацять літ за завдаток 5000 зр. і по 30.000 зр. платних річно. Світлка має побудувати паровий тартак в Лукавиці і пічне ся »раціональна лісова господарка«, т. е. лісова девастація. Звертаємо на се завчасу увагу покликаної власти і робимо єї одвічальною за те, що стане ся з лісами двора Лісько.

Управу лісів ведуть: старший лісничий Адам Улянецкий, Віктор Вісньовский (мешкає в Монастирці), ад'юнкт лісовий Унзін (сей відходить від 16. червня с. р.) і побережники, страшні люди, слїпі орудя. Плата для них усіх стала, мешканя ново-побудовані. На орних ґрунтах, сіножатях і т. п. веде п. Маковецкий господарські експерименти. В 1900 р. пробував травовивпасової господарки. Накунув рогатої худоби, рілю запустив травою, на пашу худоби майже не виганяв. Показало ся мабуть, що се не піде, отже худобу торік випродано, а тепер форсує ся збіжєву господарку на штучних навозах. Місцеві люди кажуть, що і се не поведе ся. Тимчасом за пару літ довги зросли страшенно, дохід з лісів піде майже в цілости на проценти від довгів, — на адміністрацію вже не стане. Треба буде латати продаванєм ріжних парцель, що вже почало ся. Стародавній заїзд в Ліську купив уже бувший зашник, проінатор Діллер, за 12.000 зр., хоч за ту будівлянну площу можна було дістати що-найменше два рази стілько, кілька инших парцель, на котрі були й инші купці, попродано жидівским факторам. Люди, що дивлять ся на сию господарку, дуже сумний ставлять гороскоп долі ліської домінії в недалекій будучности. Діллер веде вже екекцію з вексля на 18.000 кор.

А що з хлопями? Сумна їх доля — а будучність? Коли власть швидко не заопікує ся ними, а повновластник не змінить ся, та й коли гр. Август Красіцький не проявить доброї волі і не схоче злучити своєї долі з долею селян, на обшарі своїх дїбр через добровільне, згідливе горожанське і людске полагожденє вже існуючих і висячих спорів, коли буде слухати таких урядників, як Вісньовский, то такі подїї, як в Монастирці, не дадуть ся мабуть уникнути«.

3 політичного поля.

Російська телеграфічна агенція доносить з Кутаїса в закавказкій губернії, що там в театрі, підчас представленя »Пачкарів« група студентів урядила крикливу демонстрацію. Коли всякі

ушмнення не помагали, випроваджено студентів з театральної салі. Тоді перед театральним будинком зібрала ся товпа коло 1000 людей і урядила кривливу демонстрацію. Товпа потягла ся до недалекого міського парку і обкидала каміннями уставлені там постерунки поліційної сторожи. Доперва зареквіровані відділи козаків привернули порядок. Ранено каміннями 15 козаків і 13 поліціянтів.

Агенция Гаваса доносить з Гавру, що під час прибуття до міста президента міністрів Вальдек-Русо, якийсь 20-літний молодець виконав на него атентат... помаранчою. Помаранча влучила жінку президента в голову і очевидно крім страху, не нанесла жадних поважніших наслідків. Справцю замаху(?) арештовано; він є пекарским помічником і належить до націоналістів.

Намірений чи ненамірений завід, який Драга зробила королеви Александрови, став для неї жерелом великих клопотів. Поминувши вже те, що мусить виречи ся надії на потомство, король мусить вести в друге формальну борбу в обороні честі своєї жінки. Як вже задля свого вінчання король Александер роз'єднав ся зі своїми родичами та з найблизшим окруженем, так тепер знов задля обвинень і посуджуваня Драги о намірений підступ і хитре удаванє тягости, настали в Сербії численні арештованя, переслухованя та доходженя. Тайна поліція має бачне око на особистости, займаючі знатні становища, про які відомо, що они неприязно усposо-блені для королеви. Межи иньшим відбуто сти-слу ревизию в мешканю бувшого міністра війни Атанашковича і завізвано его жінку на поліцію, де списано з нею протокол. Супротив того, хотий король Александер старає ся привернути для себе корисну опінію амнестиєю деяких радикальних проводирів, то все таки він починає тратити сю симпатию і популярність, яку звекав серед сербского народа. Нині вже ніхто не уводить ся надією, щоби королева коли небудь обдарила потомством свого супруга, тож чим раз голосайше порушують kwestию наслідства королівського престолу. На разі уважають найпевнішим кандидатом Юрия Максиміліяновича Романовского князя Ляйхтенберґ, оженого з донькою князя Черногори, Анастасією Степою. Він числить 49 літ, має титул російско-царської високости, є генералом в російській гвардії і вітцем двох синів. Побіч него наводять також молодшого сина князя Черногори, князя Мірка, уродженого в р. 1879.

З Лондону доносять, що під час свіданя, виданого вчера Чемберленом в честь губернатора Трансвалю Мільнера, міністер виголосив промову, в якій висказав цілковите признание діяльности Мільнера в колоніях полудневої Африки. Завдане яке Мільнер буде мав сповнити по повороті до полудневої Африки є ще важайшим, чим було до тепер. Бесідник висказав переконанє що губернатор заведе там новий порядок, опертий на добрім відношеню обох рас та на сильних підставах справедливости, а тоді зацвите вільна і лояльна полуднева Африка. Мільнер подякував Чемберленови за признание та зазначив, що в короткім часі буде можна розпочати в полудневій Африці лагіднійшу політику. З того виходить, що голошена вістка, немов то англійське правительство для уступства Бурам відкликало Мільнера на завсїгди з полудневої Африки, — є неправдивою. Противно, Мільнер верне на своє давнє становиско, зискавши апробату на свою беззглядність в завідуваню полуднево-африканських колоній.

НОВИНКИ.

— Календар. В середу: гр.-кат. Модеста; рим.-кат. Теодора. — В четвер: гр.-кат. Андроника; рим.-кат. Фелікса.

— 3 Радівців пишуть нам: Руско-народний театр вертає уже з Буковини назад до Галичини. Дня 30. мая розпочне ряд представлень в Святині народною драмою зі співами і танцями «Кляте серце». Представленя будуть відбувати ся що вторника, четверга, суботи і неділі. Перед двома роками вивіз наш театр із Святина дуже миле вражінє, тож є надія, що до тепер не вигас в Святині загал до штуки.

— Головний Виділ товариства «Просьвіта» рішив приступити вже в найблизшім часі до поставленя памятника на могилі заслуженого історика, руского, пок. професора д-ра Юліяна Це-

левича. Сей памятник буде коштувати разом з місцем і посвяченєм висше 400 корон. На сє зібрано до сего часу 314 корон, та щоби покрити недостаючу квоту відзиваємо ся до псчитателів покійного, аби зволили купувати «Історію Скиту Манявского» по 2 кор. 40 сот. та надіслати сї гроші разом з добровільними датками до канцелярії Товариства «Просьвіта» у Львові.

— Вечерниці з танцями устроєв в четвер дня 6. червня с. р. товариство «Руска Бесіда» в Станиславові в власнім локалі і в прилежній балейвій салі. Запрошеня розсилають ся, стрій вечерковий або народний, вступ від особи 2 кор.

— Товариський з'їзд матуристів академічної гімназії у Львові з 1881. року відбуде ся дня 20. червня с. р. о 9 год. рано в комнатах «Русского казина» в «Народнім домі» у Львові.

— Курс кутя коний. Заряд школи підковуваня коний у Львові оповішує, що другий шестимісячний курс в році 1901 розпочне ся з днем 1-го липня с. р. і буде тревати до кінця грудня. Ковальські челядники, що мають охоту записати ся на той курс, мають зголосити ся лично в місяці червня в канцелярії заведеня (ул. Кохановского ч. 33.) і предложити: свідочтво окінченої з добрим поступом школи народної, свідочтво визволеня і свідочтво що найменше дволітної практики челядничої.

— Антиариянізм. Доборолась Галичина до самого краю! Про антисемітизм тут і не чувати, де вєсь сидить в жидівській кишени і до неї несе свій кождїєський гріш, заспокоюючи всяку свою потребу у жидівських фірм. Натомість між жидами розвиває ся антиариянізм против визискуваних акумуляторів (християн), загрожує вже не то більшим підприємством на поли промислу, торговлі чи спекуляції, але відбирає хлїб навіть поодиноким одиницям з їх тяжкої, лихо винагородженої праці. Такого бойкоту допустили сє кельнери-жиди в реставрації Фляйшмана коло Жовківської ротатки против однокого там платничого-християнина Івана Пйотровского. Фляйшман має найбільше відвиджуваній Львовянами «ракодатний» огород, де щоденє сотки гостей-християн дають натягати себе на високі ціни з кепською жидівською обслугою. І мимо сего Пйотровський, який згодив ся на цілий літний сезон за 3% від торгу, мусів зараз з початку уступити з обовязку на вимову Фляйшмана за дїя стрейку его кельнерів-жидиків. А львівська публіка буде дальше ходити до Фляйшмана, бо ми всі є... непоправними.

— Напад на почту. Межи Станиславовом а Богородцзянами дня 24. с. м. напад на почтовий віз звісний в тих сторонах злодій Антонович і був би зрабував кільканацять тисячів корон, якби не притомність почтїяїона, Миколи Тимка. Почтою їхав тоді також якийсь судовий канцеліст. В половині дороги побачив почтїяїон, що з заду коло дверей воза майструє якийсь чоловічина. Тимко сейчас попросив подорожного, аби поганяв коні, а сам тихо зіскочив з воза і спійман злодій в заду. Між обома наста а завзята бійка. Злодій кусав, дравав і бив почтїяїона, але не міг вирвати ся з его рук. Канцеліст відіхав на кільканацять кроків і станув, аби подивити ся, що діє ся. Сейчас поскочив на поміч і поміг звалити злодія на землю і стягнути з него одіж, бо не було способу самого забрати сї собою. Майже голого пущено на волю, а в найблизшій місцевости повідомлено про сє жандармерню. Погоня за злодієм не тревала довго, бо він був майже голый і не міг далеко утікати. При слідстві показало ся, що Антонович потребував ще кілька хвиль і був би обкрував цілий віз; дверці вже отворив і мав лише посягнути по скріяну торбу, але саме тоді перешкодив єму почтїяїон.

— Звірське поведєнє. Йосиф Осада, різник в Перемішли, немилосердно побив кільканацятьлітнього хлопця, що є в него на науці, а опісля кинув его до несей будки. Пес скочив і вирвав хлопцеві кусень мяса з ляця і відкусив кавалок руки, а крім того покалічив его на цілім тілі. Хлопця відвезено до шпиталя, а звірському різникови видано судове слідство.

— Гості в Кракові. На латинські Зелені свята перебувало в Кракові около 2½ тисячів туристів, які прибули звидіти сє місто. Межи прогульковцями було 100 учеників тішинської гімназії, понад 100 учеників народної школи і 20 гімназистів з Ясела, около 20 учеників кошкарської школи в Сколишині, 40 членів гірничого товариства «Ргаса» в Карвіні на Шлеску, кількадесят осіб з Познаньщини і понад 1000 осіб з горішного Шлеску, а зі Львова приїхало 80 учеників рускої гімназії під проводом професорів ш. Цеглинського і Конарского.

— Жиди Гільзнера, убійника Клімівної і Груваївної, засудженого на кару смерти, помилував цар, а касаційний трибунал наложив на него кару досмертної вязниці.

— Вісти зза кордону. «Петерб. Вѣдомости» доносять, що студенти технологічного інститута порішили більшостію голосів приступити до ієштитів.

На університеті в Казани розпочали ся

іспити, до яких зголосила ся більша частина студентів.

Професор київского університета, В. Антонович, опрацював проєкт закона шкільних стоваришень, яких цілю є устроювати середні школи, а по можности і висші наукові заведеня. Мотивом, на яким опирає ся проф. Антонович, до заснованя сего стоваришеня є сє, що держава не може відповісти всім просьвітним вимогам населєня і що до сего потреба конечно приватної помочи. Аби товариство могло розпочати свою діяльність, потребує 5.000 рублів; крім того за кожного, що буде учацати до школи заснованої товариством, треба буде заплатити параз 200 рублів а надто місячно на удержанє. Проєкт проф. Антоновича передано вже властям до перегляду і затвердження.

— З'їзд галицких сіоністів відбуде ся с. р. у Львові дня 16. і 17. червня. На деннім порядку є: Становиско жидів в Галичині, теперішній стан сіонізму в Галичині, організація, агітація, преса, положенє робітників і жидівських колоній в Палестині і гебрайський язык.

— Індияне в північній Америці виказали за остатних 10 літ значний приріст населєня. В 1890. р. жило в Сполучених 264.000 червоноскірих, а нині є їх вже 331.000. На перекір доказам, що просьвіта причинить ся до їх знищеня, показало ся, що як-раз ті індієські племена, які прийняли просьвіт, розростають ся, а противно дикі племена звільна вимерають.

— Найновійший винахід Едісона. Акумулятори, в яких немов переховує ся запас громовини, звисні вже від кількадесят літ, однак до практичного ужитку задля свого великого обєму і тягару не вєсоди надають ся Неодин з учепих стремів до усунєня тих недогідностей, але дарма, тягару олова, який відгріває в акумуляторах головну ролю, не можна було зменшити. Аж Едісонови повело ся зарадити сему і зменшити так обєм як і тягар акумуляторів. Тим самим висока ціна акумулятора звнизить ся до мі їмум і з громовини будуть могли користати найшарпі версги сусіьности. Недалекій отже час, коли наші гоєнодині замість дрова, вуглє і нафту будуть купувати акумулятори набиті громовиною і нею опалювати і освічувати мешканя. Кораблі і залізницї будуть на стацїях заосмотровати ся в громовину, а не як доси в дрова, углє і воду. Льокомобілі, коні і воли не будуть мати такого значія у хлїбороба, як доси бо громовиною буде можна орати сїяти, косити і молотити. Шкода, що не можна єї їсти, бо тоді був би рай на землі!

— Дрібні вісти. Цісар наділив Йосифа Вічковского, возьного повітового суду в Буску, срібним крестом заслуги. — Краєва рада шкільна уділила громаді Купче, каменецкого повіта, безпроцентову позичку в сумі 2.000 корон на будову школи. — Вулкан Келят на острові Батавія почав так несподівано вибухати, що при першім его вибуху згинуло 181 осіб, а між ними 3 Европейців.

Посмертна оповістка.

— Др. Теофіл Ганкевич, ц. і к. лікар полковий І класи в пенсії, по довгій а тяжкій недужі упокоїв ся у Львові дня 24. с. м. в 56. році житя. В. е. п.!

— Володимир Утриско, студент філософії на львівськїм університеті і член «Академічної Громади», по тяжкій грудній недужі упокоїв ся дня 26. с. м. в Комарні, в домі свого батька-міщанина, в 19. році житя. В. е. п.!

Наука, штука, література.

Святий Рік. Книжочка ювілейна містить в собі поясненє ювілею і потрібні молятви. Зладив єромонах Арсеній Ч. св. В. В. Жовква з печатні 00. Василян 1901. Стр. 94, м. 16. Ціна брош. прим. 15 сот., опр. 25 сот.

Богословскій Вѣстникъ. Томъ II. III. Выпускъ 1901. Зміст: Розприси. Задача християнської демократії в світлі енцикліки «Graves de communi» (Крилошанин Б. Пюрко). Генеза історичний розвій антицерковної політики в Австрії (Свц Т. Горнякевич). — Право до річи (jus ad rem) і право в річи (jus in re) в праві канонічнім з згляду на науку Церкви і в отношеню до мірських законів а в особености до зак австр. з 7. мая 1874. р. I. (Свц В. Романовский). — Епископи Шентицкі III (Свц І. Рудович). — Біблїографія (Рецензії і справозданя) «Місіонар». — В. Стех Ч. С. В. В., Вінець набожних пісней. Лист пастырскій Преосвящца Андрея Шентицкого, Епископа станиславського до вірних Косівского деканата. — Ks. F. L. Józefowicz, Egzorty rekolekcyjne i pasyjne do kształceń się młodzieży. — «Громадскій Голос», орган русько-української партії. — Вісти і замїтки. (В справі будови церкви на Засаву в Перемішли. — Вісти з Тов. св. Ап. Павла у Львові. — Отвіти на вопросы з богословія морального).

Телеграми.

Відень, 28. мая. В неділю відбувся в Шенбруні галевий обід, в якому взяли участь князь-регент баварський Люїтпольд, княгиня Тереса баварська, члени цїсарского дому, баварський амбасадор з членами амбасади, спільні міністри, президент міністрів і міністер скарбу та війни.

Мадрид, 28. мая. При виборах до сенату узвикли правительственні кандидати знатну більшість. Ставлять гороскоп, що з вибору вийде заледви пята часть опозиційних сенаторів.

Ліон, 28. мая. Отворено тут загально-французський конгрес соціалістів, який відкрив бурмістр Ліону. Конгрес не прийняв проєкту заяви против привалежаню міністра торговлі Мільранда до буржуазийного міністерства.

Капштат, 28. мая. Дотенер було 608 случаїв чуми, а з них 308 смертельних. З гарізо-ну в Мафекінг прибули два воєнки, хорі на чуму.

Вісти про господарські, мислові і торговельні.

Львівський курс з дня 24. мая.

За 100 ср. рублів платять 245 — К. жадають 255 — К.
за 10 марок 117-50 " " 117-75 "
за 20 франків 19-16 " " 19-18 "

(Різьничий банк у Львові).

Пшениця готова 7-50—7-70. Пшениця на речинець 6-50—6-75. Жито готове 6-40—6-60. Жито на речинець 5-25—5-50. Овес на обрїк 6-20—6-50. Овес на речинець 4-75—5-00. Ячмінь на пашу 5-50—5-75. Ячмінь броварн. 5-56—6-00 Рїпак новий 11-50—11-75. Лїнянка — — — — — Горох на пашу 5-50—9—. Горох до вареня 6-75—9—. Вика 7-25—7-75. Бобик 7-75—6-25. Гречка 7-60—8-00. Кукурудза стара 6-10—6-30. Кукурудза нова — — — — — Хміль за 56 клг. — — — — —

Конюшина червона — — — — — Конюшина біла — — — — — Конюшина шведська — — — — — Тимотка — — — — —

COLOSSEUM Ernesta Thorna,

у Львові, в пасажи „ГЕРМАНА“ ул. Сонїшна.

Програма від 16. мая до 1. червня 1901.

При співучасті військової музики 24. п. п.

1) Konorah, загадка XX столїтя. 2) Krueger i Kirsten, комічна музикальна маскарада. 3) Troba, феноменальний жонглер. 4) Сестри Schaefer, знамениті дуєтистки. 5) Maritana i Victoria, вродливі артистки. 6) Trio Decaruso, славні італійські артисти інструментально-вокальні. 7) Sobosy, трансформаційний мімік. 8) Les Ploety-Larellas, „Melange-Act“. 9) Irma Bellany, лірична співачка.

Що дня о 8. год. вечером велике представлєне. В неділю і свята два представлєня. Щопятниці High Life представлєне. Білєти вчасніше можна замовляти і набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. у Львові.

— РІК ЗАСНОВАНЯ 1892. —

Товариство взаїмних обезпечєнь

„ДНІСТЕР“

Львів, ринок ч. 10. (дім >Просьвіти<).

одиноке руске товариство асекураційне, обезпечає будинки і всі предмети движимі против огневих шкід.

>Дністер< припоручили Прєсєвящ. Ординарияти Всєч. Духовєнству і вірним всіх трєх Епархїй.

Фонди гваранційні >Дністра< з днем 31. грудня 1900.

Фонд резервовий	311.540 кор.	11 сот.	равом 520.406 кор. 65 сот.
Резерва премїї	171.942 "	— "	
Резерва спеціальна	6.000 "	— "	
Фонд емеритальний	30.924 "	54 "	

Тарифи >Дністра< умірковані. Надвїзка річна розділяє ся між членів в формі зворотів. За рік 1900 дістають члєни 8% звороту в премїї.

>Дністер< виплатив до 31. грудня 1900. відшкодовань 2,120.834 кор. Шкоди ліквідують ся безпроволочно в присутности Дєлєгата і 2 члєни.

Полїси >Дністра< приймають при позичках гіпотєчних: Банк краєвий і Каса ощадности у Львові, Коломиї, Самборі, Долині, Снятині, Городенці, Терєбовлї, Залїцках, Городку і Богородчанех.

НА ЖИТЕ треба обезпечитись тїльки через >Дністер< в Товаристві взаїмн. обезпеч. в Кракові; з таких обезпечєнь через >Дністер< їде часть провїзїї на рускі публичні добродїїні цілї; полїси і квїти видає Краківське Товариство рускі.

>Дністер< пошукує спосібних агєнтів, особливо сєлян господарів в окрєстностях, де ще нема блїзько агєнцій >Дністра<. Агєнти заробили вже 274.964 кор. провїзїї.

Зголошеня о агєнцій треба вносити до Дирєкцій у Львові.

Сєляне! убїгайте ся тїльки о агєнцій >Дністра<.

Від огню обезпечайте ся тїльки в >Дністрі<.

На житє обезпечайте ся тїльки через >Дністер<.

Сезон від 1. червня до кінця вересня

В Микуличині
над трєма Прутами
отвїрає заряд

„Народної Гостинниці“
зі Львова

◆ готель і реставрацію ◆
в вїлї о. Галайчука.

Заряд приймає купєлевих гостий на цілий сезон мешканє, також в цілїм удєржанєм. Сезоніві домівки в готєлї під власним зарядом по 2—3 покої по дуже умірєних цінах. Можна винайма-ти і на місяці. Кухня і пивниця у власнім зарядї, окрема читальня для гостєй, купєлї в Прутї о 200 кроків від готєлю, прогульки нетомлячі задля догїдного положєня місцевости, а велїзнич-ча станція о 150 кроків від готєлю.

Зголошеня приймає п. Микола Заячківський у Львові (ул. Сєрбска ч. 17) до 1. мая, а опїєля в Микуличині.

Розклад поїздів залїзничих обовязуючий від 1-го мая 1901.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейского).

Поїзд		до Львова		Поїзд		зі Львова	
посп.	особ.			посп.	особ.		
приходять о годїні				відходять о годїні			
	6:10	з Кракова, Берлина, Варшави, Відня		1:55	6:25	до Станиславова, Пдвисокого, Потутор	
	6:20	з Чернівців (Іцкан, Галац), Гусятина		2:08	6:30	до Підволочиск (Київ) Бродів дв. головний	
	6:46	з Брухович, шод. від 16. мая до 15. вер. вк			6:43	" " дв. Підзамче	
	7:45	з Янова			6:35	до Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава	
	7:49	з Тернополя, Бродів на дв. Підзамче		8:30	8:40	до Кракова (Відня, Варшави), Берлина	
	8:00	на дв. головний		2:55	9:09	до Скольного, до Лавочного (1. лпв. до 15. вер.	
	8:10	з Лавочного (Пешту) Калуша, Сянока			9:15	до Янова	
	8:15	з Сокаля, Рави рускої			9:25	до Підволочиск, Бродів, Гусятина дв. Підз.	
1:35	8:50	з Кракова, Відня, Варшави, Пешту, Берлина			9:42	" " дв. гол.	
	11:45	з Ряшова, Любачова, Самбора		2:40	10:20	до Сокаля, Белзця, Рави рускої і Любачова	
	11:55	зі Станиславова (Кєресмєзе, Потутор)			10:25	до Чернівців,	
	12:55	з Янова			1:25	до Янова від 1. мая до 15. верєснї в недїлі і свїята	
	1:10	зі Скольного, Калуша, Хирова а в Лавочно-			2:15	до Брухович від 16. мая до 16. верєснї в недїлі і свїята	
	3:14	го від 1. черв. до 15. вер.			3:05	до Стрия, Скольного від 1. мая до 30. вер.	
	4:40	а Брухович (16. мая до 15. вер. в нед. і св.			3:15	до Янова шодєнно від 16. мая до 30. вер.	
	5:11	зі Самбора, Борислава, Стрия			3:26	до Брухович шод. від 16. мая до 15. вер.	
2:20	5:11	з Підволочиск (Київ) Бродів на дв. Підз.			3:30	до Ряшєва, Хирова, Любачова	
2:35	5:35	" " на дв. голов.		Нїч			
	5:50	з Кракова		12:45	6:10	до Станиславова	
1:45	5:40	з Чернівців, Іцкан			6:20	до Кракова (Відня, Берлина, Варшави)	
	6:00	з Сокаля, Белзця і Любачова			6:30	до Янова від 1. мая до 15. вер. т. в днї б.	
Нїч						а від 16. вер. до 30. цьвіт. 1902 шодєнно	
	7:36	з Брухович (16. мая до 15. вер. в нед. і св.)			6:35	до Лавочного (Пешту) Калуша, Хирова	
	8:50	з Брухович від 16. мая до 15. верєснї шод.			7:10	до Тернополя, Бродів дворець головний	
	9:41	з Янова від 1. мая до 15. вер. шодєнно			7:32	" " дворець Підзамче	
	9:20	з Янова (від 1. мая до 15. вер. в нед. і св.)			7:25	до Сокаля і Рави рускої	
8:40	9:40	з Кракова (Відня, Берлина), Ясла, Розвадова			7:52	до Брухович (13. мая до 16. в р. в нед. і св.)	
2:31	9:40	з Чернівців, Букарєшту,			9:30	до Янова від 1. мая до 15. верєснї	
12:15	10:20	з Лавочного (Пешту) Хирова, Калуша		2:51	10:30	до Чернівців і Іцкан	
	10:20	з Підволочиск (Київ), Бродів на дв. Підз.			11:00	до Кракова, Відня, Варшави	
	10:02	" " на дв. голов.			11:10	до Підволочиск, Бродів дв. головнїй	
	3:12	з Підволочиск Копичнєць на дв. Підзамче			11:32	" " дв. Підз.	
	3:35	" " на дворець головний			4:15	до Кракова, Відня, Берлина, Самбора	
					4:45	до Брухович від 16. мая до 15. вер. шод.	

ЗАМІТКА: Поїзди нїчна числїть ся від 6 годїни вечером до 5 годїни 59 минут рано. Час середно-європейскїй рїзницї ся від часу львівского о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейского — 12 год. 36 мин. часу львівского. — В містї видають білєти їзди: звичайні білєти агєнция часописнїй Ст. 1. Соколовского в пасажи Гавємана ч. 9. від 7. год. рано до 8. вечером, а білєти звичайні і вслїкї пшнїї, тарифи, їзюстрованї проїздки, розклади їзди і т. п. Бюро інформаційне ц. к. велїзниць державних (ул. Краєвїцких ч. 5. в подїрїю, сходи П., двєрї ч. 52) в урядових годївах (8—3 а в свїята 9—12).

За певну і добру льокацію поручаємо

- 4 1/2% листи гіпотєчні
- 4% листи гіпотєчні коронові
- 5% листи гіпотєчні премїовані
- 4% листи товариства кредитового земского
- 4 1/2% листи Банку краєвого
- 5% облїгації Банку краєвого
- 4% позичку краєву
- 4% облїгації пропїнаційні

і всїлякі рєнти державні

Тї папєри продаємо і купуємо по найточнїйшїм курсї деннїм.

КОНТОРА ВИМІНИ

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ Гїпотєчного